

KINH TẾ - XÃ HỘI**KHÔNG QUỐC GIA NÀO BỊ BỎ LẠI PHÍA SAU**

Colin L. Powell

Khi rút ra các bài học quan trọng qua nhiệm kỳ 4 năm làm Bộ trưởng ngoại giao, Colin Powell nói: Phát triển không phải là một mục tiêu "mê", mà là một vấn đề an ninh quốc gia trọng yếu. Tuy nhiên, không đúng như các nhà chỉ trích nói, cách tốt nhất để giúp hàng triệu người thoát khỏi cảnh đói nghèo không phải là tăng trợ giúp nước ngoài. Thay vì đó, Mỹ phải cam kết rằng các chế độ tham nhũng, chuyên quyền độc đoán phải được thay đổi.

Khi nhiệm kỳ thứ nhất của chính quyền Bush sắp kết thúc, nhiều người đã yêu cầu tôi tổng kết thành tích về chính sách ngoại giao của Tổng thống trong bốn năm vừa qua. Hầu như tất cả các câu hỏi tập trung vào vụ 11/9 và cuộc chiến chống khủng bố, các động thái ở Iraq và Afghanistan, hiện trạng các mối quan hệ xuyên Đại Tây Dương... Và các câu trả lời của tôi chủ yếu tập trung vào sự khác biệt giữa các vấn đề như nội dung của tiêu đề tôi nêu trên, và các vấn đề có tầm quan trọng chiến lược dài hạn lớn hơn hay công bằng mà hiếm khi mang lại nhiều quan tâm như vậy.

Trong các vấn đề sau này, vấn đề quan trọng nhất là phát triển kinh tế ở các nước nghèo nhất. Như Tổng thống đã nêu ra trong Chiến lược an ninh quốc gia vào tháng 9 năm 2002, "Một thế giới mà một số sống trong nhung lụa sung túc, trong khi một nửa sống dưới 2 đôla một ngày, là một thế giới

vừa không ổn định vừa bất công bằng". Không vấn đề nào thu hút nhiều quan tâm cũng như hoạt động tích cực của chính quyền hơn. Và hiện nay George W. Bush đang đảm nhiệm nhiệm kỳ thứ hai, ông dự định theo đuổi mục đích phát triển kinh tế của mình với quyết tâm có thể tự do hoá Iraq và Afghanistan. Tổng thống cho hay ông định dùng vốn chính trị từ việc giành được niềm tin của người Mỹ, và thế giới có thể được đảm bảo rằng nhiều nguồn vốn như vậy sẽ được dùng để giúp các công dân nghèo nhất.

Để làm được như vậy, Tổng thống đang xây dựng dựa trên di sản của Tổng thống John F. Kennedy, người đã thiết lập nên Cơ quan phát triển Quốc tế Mỹ (USAID) vào năm 1961. Giúp các xã hội nghèo nàn tiến tới phồn vinh, thịnh vượng là một nhiệm vụ lâu dài trong mục tiêu quốc tế của chúng ta. Tuy nhiên, việc đạt được các thành công lớn và ổn định vững chắc khó khăn hơn nhiều so với hình dung của các nhà ngoại giao và kinh tế lúc đó.

Chúng ta hiểu rằng trợ giúp phát triển sẽ không có hiệu quả tốt nếu như nó được hình thành và thực hiện như một hoạt động kinh tế hạn hẹp. Các quan điểm chính trị và khuynh hướng thiên về văn hoá chắc chắn có tác động đến hoạt động kinh tế của các cá nhân, và lịch sử đã định hình nên các tổ chức kinh tế của các xã hội. Các yếu tố bên ngoài, bao gồm cả các điều kiện an ninh, cũng có một vai trò quan trọng trong

việc quyết định các tiến triển về kinh tế, đặc biệt khi làn sóng toàn cầu hoá gắn liền với số phận của các quốc gia.

Nhiệm kỳ thứ nhất của Tổng thống George W. Bush đã rất chú ý đến các bài học này. Chúng ta hiểu vấn đề phát triển, dân chủ, và an ninh là một mối liên kết chặt chẽ. Chúng ta nhận thức được rằng không thể xoá bỏ được đói nghèo nếu như không có tăng trưởng kinh tế bền vững, và muốn có tăng trưởng kinh tế bền vững đòi hỏi các nhà hoạch định chính sách cần phải nắm bắt hết được các thách thức, khó khăn của sự quản lý tốt. Đồng thời, các nền dân chủ mới và quá mong manh thì không thể tồn tại ổn định, các giá trị dân chủ thường không thể được đẩy xa hơn, nếu như chúng ta không nghiêm túc và sáng suốt trong hoạt động phát triển kinh tế. Và không quốc gia nào, dù có hùng mạnh đến đâu, có thể đảm bảo được an toàn cho người dân nếu như tuyệt vọng về kinh tế và sự bất công đi liền với bạo ngược chuyên chế và sự cuồng tín.

Phát triển không phải là một vấn đề về chính sách "mềm", mà là một vấn đề an ninh quốc gia quan trọng. Mặc dù chúng ta thấy được một mối liên kết giữa chủ nghĩa khủng bố và đói nghèo, chúng ta không thể tin rằng đói nghèo trực tiếp dẫn đến chủ nghĩa khủng bố. Rất ít những tên khủng bố nghèo đói. Những tên cầm đầu nhóm khủng bố 11/9 đều là những người được giáo dục, chứ không phải là những người thuộc cấp bậc thấp nhất trong xã hội. Đói nghèo gây ra sự thất vọng và oán giận, đặc biệt là ở các nước mà đói nghèo gắn liền với việc thiếu các quyền chính trị và quyền tự do cơ bản.

Mối liên quan giữa đói nghèo và thiếu tự do không phải là điều ngẫu nhiên. Mặc dù các tài sản về nguồn lực định hình nên sự phát triển, nhưng đói nghèo không thể tránh được ở các nước có ít tài nguyên thiên nhiên. Đặc biệt, hiện nay Hà Lan và Venice đã khắc

phục được, và Singapore và Israel ngày nay đều là các lãnh thổ rất nhỏ, không có các nguồn tài nguyên thiên nhiên quan trọng nhưng họ vẫn không bị đói nghèo và không rơi vào tình trạng không quyền lực.

Nguyên nhân sâu sa của đói nghèo là bất công xã hội và các chính phủ tồi tệ - hoạt động không hiệu quả. Đói nghèo xuất hiện và tiếp tục tồn tại dai dẳng ở những nơi còn tồn tại nạn tham nhũng và hoạt động kinh doanh bị kiểm chế, những nơi không có sự công bằng cơ bản từ các quy tắc luật. Trong các trường hợp như thế, đói nghèo là một sự tấn công chống lại phẩm giá của con người.

Mỹ không thể chiến thắng trong cuộc chiến chống khủng bố nếu không đối mặt với các căn nguyên xuất phát từ chính trị và xã hội của vấn đề đói nghèo. Chúng ta mong muốn đem người dân đến với công bằng nếu họ cam kết hành động chống chủ nghĩa khủng bố, nhưng chúng ta cũng mong muốn mang lại công bằng cho người dân. Chúng ta muốn giúp đỡ các nước khác có được đại diện chính phủ mang lại cơ hội và sự công bằng. Chúng ta muốn giải thoát cho tinh thần của con người vì thế giới doanh nghiệp, đầu tư, và thương mại có thể mang lại thịnh vượng. Mục tiêu này là điều kiện tiên quyết không thể thiếu về mặt xã hội và chính trị đối với phát triển bền vững; đó là các phương tiện để chúng ta loại bỏ tận gốc các tổ chức ủng hộ về mặt xã hội cho chủ nghĩa khủng bố.

Phát triển không chỉ là một công việc khó khăn và phức tạp; đó cũng là một vấn đề rất lớn. Một nửa dân số trên hành tinh này, khoảng 3 tỷ người, sống trong tình trạng nghèo túng. Hơn một tỷ người thiếu nước sạch. Hai tỷ người thiếu các hệ thống vệ sinh an toàn và nguồn điện. Tuy nhiên, mặc cho tính phức tạp và to lớn của nó, chúng ta đã nắm bắt được các thách thức, và để làm được như vậy, chúng ta phải hợp tác với

các nước khác trong việc tái định hình nên chính sách phát triển toàn cầu. Hội nghị thượng đỉnh về Tài chính cho sự phát triển tổ chức ở Monterrey, Mexico năm 2002 đã đạt được một sự đồng thuận mới về phát triển. Đó là một sự đồng thuận với 3 cực trung tâm: một cam kết chung với tăng trưởng kinh tế dẫn đầu bởi khu vực kinh tế tư nhân; phát triển xã hội; và quản lý đúng đắn các nguồn tài nguyên thiên nhiên, xây dựng trên một nền tảng của sự quản lý tốt và quy tắc luật.

Các động cơ thị trường

Các hệ thống kinh tế hoạt động tốt nhất khi được tiếp cận công bằng với các cơ hội, khi người dân tự do có thể dùng nhiệt huyết, tài năng của mình để giúp chính họ và người khác đạt được sự thịnh vượng. Viện trợ có thể là một chất xúc tác cho sự phát triển, nhưng các bộ máy thực sự của tăng trưởng là giới doanh nghiệp, đầu tư, và thương mại. Đó chính là các lĩnh vực tạo ra công ăn việc làm, và có được một công việc là hệ thống an sinh xã hội quan trọng nhất cho bất cứ gia đình nào. Nếu như có sự hỗ trợ về kinh tế đối với các nước đang phát triển thì đó phải là một bộ phận của một hệ thống động cơ cho sự quản lý tốt. Viện trợ nước ngoài thành công khi các nước nhận viện trợ biết sử dụng hợp lý. Nếu như một nước cần viện trợ từ năm này qua năm khác, thập kỷ này qua thập kỷ khác thì họ sẽ trở nên phụ thuộc vào thế giới bên ngoài.

Thật ra, viện trợ nước ngoài đối với các chế độ không dân chủ có thể phản tác dụng, làm tăng thời gian thống trị của các chế độ chuyên quyền độc đoán. Viện trợ nước ngoài sẽ không tạo ra được sự khác biệt thật sự nếu các thị trường được vận động bởi những người chuyên quyền, những người kiểm soát sự tiếp cận đối với tín dụng, các loại giấy phép, công ăn việc làm. Viện trợ

nước ngoài sẽ không mang lại tăng trưởng nếu như không thành lập được các tổ chức ngân hàng hoạt động tốt. Viện trợ nước ngoài không hiệu quả nếu như sự can thiệp sâu của chủ nghĩa độc đoán làm tiêu tan sáng kiến cá nhân.

Cuối cùng, không thể tách rời giữa kinh tế với chính trị. Chúng ta không nên mong đợi có dân chủ ở những nơi bất bình đẳng về kinh tế. Chúng ta sẽ không mong đợi có được các thành quả kinh tế bền vững ở những nơi đời sống chính trị vẫn còn bị trói buộc. Sự cộng sinh giữa tự do chính trị và kinh tế là nền tảng cho Quỹ thách thức Thiên niên kỷ (MCA), quỹ này cung cấp một hợp đồng dựa trên mô hình thị trường tự do. Các chính phủ đã phải có các chính sách hiệu quả để cai trị công bằng, đầu tư vào con người, và thúc đẩy tự do kinh tế. Họ cũng phải thoả thuận để có các kết quả nhất định từ các khoản trợ giúp nhằm làm giảm đói nghèo và mang lại tăng trưởng kinh tế quan trọng.

Khác một chút, Quỹ thách thức thiên niên kỷ là một hệ thống động cơ khuyến khích sự lan rộng của tự do ngôn luận, được tiếp cận nhiều hơn với các khoản vay, vì thế người dân có thể bắt đầu các công việc kinh doanh mới, tôn trọng các quy tắc luật để bảo vệ tài sản cá nhân và thực thi nghiêm túc các hợp đồng. Đó là một hệ thống khuyến khích các nước mang lại cho người dân các công cụ cơ bản tiến tới sự thịnh vượng.

Sức mạnh của MCA là rõ ràng thậm chí trước khi nó trở thành luật. Chẳng hạn như, một nước đã thông qua và thực thi bốn phần của luật chống tham nhũng nhằm phù hợp với các quỹ của MCA. Hiện nay MCA có 17 nước có đủ tư cách tham gia, ảnh hưởng của nó sẽ lan rộng nhanh chóng như các quỹ cho chương trình này. Quốc hội Mỹ dành riêng 1 tỷ đôla trong năm hoạt động đầu tiên của quỹ này. Chính quyền yêu cầu 2,5 tỷ đôla trong năm tài khoá này,

và chúng ta hy vọng mức tài chính sẽ tăng lên 5 tỷ đôla mỗi năm vào năm tài khoá 2006.

Tất nhiên là không phải tất cả các nước sẽ nhanh chóng có đủ tư cách với MCA. Không phải mọi chính phủ chuyên quyền độc đoán đều mạo hiểm quyền lực của họ để giúp đỡ người dân. Và sự quản lý tồi tồn tại dai dẳng sẽ tiếp tục gây ra các bất ổn về chính trị và thường kéo theo các cuộc khủng hoảng nhân đạo. Chúng ta sẽ tiếp tục giúp loại bỏ các cuộc khủng hoảng này khi có thể. Chúng ta sẽ không trừng phạt người dân do các hành động quản lý tồi của các chính phủ mà họ không hoặc ít kiểm soát được. Về mặt này, hoạt động của USAID là rất quan trọng. Nhưng trợ giúp nhân đạo chỉ là một biện pháp tạm thời. Mục đích thực sự của chúng ta là xoá bỏ đói nghèo qua việc khiến các nhà lãnh đạo ở các nước đang phát triển đặt tương lai đất nước vào chính tay họ. Cuối cùng họ chịu trách nhiệm với thành công hay thất bại của các nỗ lực phát triển của chính mình.

Chúng ta tin tưởng rằng không đất nước nào nằm ngoài trách nhiệm này, và các khả năng tốt đẹp sẽ nảy sinh từ đó. Cũng như Tổng thống tin rằng không trẻ em nào không được giáo dục, có nghĩa mọi trẻ em đều có thể học hành, ông tin rằng không quốc gia nào bị bỏ lại phía sau trong sự phát triển, có nghĩa mọi quốc gia đều có thể thịnh vượng. Cộng đồng quốc tế cần phải kết nối tốt hơn giữa những người muốn làm việc với các thị trường cần lao động. Ít nhất 180 triệu người trên toàn thế giới làm việc ở nước ngoài. Một số trong số đó là những người tị nạn chính trị, nhưng phần lớn là dân nhập cư, hợp pháp hay bất hợp pháp. Người dân muốn có một cuộc sống tốt đẹp hơn, và họ thường sẵn lòng chấp nhận các rủi ro lớn vì tương lai gia đình họ.

Các mạo hiểm này sẽ mang lại nhiều kết quả. Các khoản tiền được gửi về

nước từ những người lao động nhập cư là một khoản tài chính lớn đối với các nước đang phát triển, con số này là khoảng 93 tỷ đôla trong năm 2003, so với tổng số viện trợ phát triển chính thức là khoảng 77 tỷ đôla. Nhiều người sẽ nhập cư tới các thị trường lao động tiềm năng nếu như các rào cản đối với việc nhập cư một cách hợp pháp được giảm đi. Các khoản tiền gửi này có thể tăng gấp đôi, thậm chí gấp ba. Tuy nhiên, hiện nay vẫn chưa có một cơ chế đa phương nào trên thế giới để giải quyết các vấn đề này, cũng như không có một chế độ quốc tế hữu hiệu nào để làm giảm chi phí về con người của việc nhập cư trái phép.

Các sáng kiến toàn cầu của Tổng thống về việc chống buôn bán người bất hợp pháp là một phần trong nỗ lực của chúng ta để giải quyết vấn đề nhập cư trái phép. Chính quyền cũng đang hành động để giảm thiểu các chi phí của việc gửi các khoản tiền gửi từ Mỹ. Tuy nhiên, về điểm này quan trọng nhất là đề xuất của Tổng thống Bush năm ngoái về một quan hệ đối tác với Mexico, kêu gọi một chương trình tạm thời cho công nhân - chương trình đó có thể nối kết người lao động với các thị trường. Tổng thống đã đề xuất một biện pháp để chuyển một quá trình quá bất hợp pháp, không hiệu quả, và vô nhân đạo thành một quá trình tôn trọng pháp luật, hoạt động hiệu quả về kinh tế và nhận ra rằng: quan trọng hơn cả, những người lao động là những con người.

Các nguyên tắc này cần được áp dụng rộng rãi, không hạn chế bó hẹp trong biên giới của chúng ta. Bất cứ ở nơi đâu nếu không có các nguyên tắc đó thì vấn đề nhập cư trái phép sẽ làm suy yếu quy tắc luật, gây ra các rủi ro về an ninh, và phá hoại cuộc sống. Nhập cư trái phép cũng gây ra tội phạm có tổ chức, buôn bán người bừa bãi hơn là buôn bán ma tuý và vũ khí. Những cái

chết của những con người xấu số chết ngạt trong các thùng chở hàng, đàng sau những chiếc xe tải không thông gió, và trong những khoang tàu chở hàng dỡ bản cho chúng ta thấy vấn đề quan trọng ở đây. Nhập cư bất hợp pháp là một thách thức toàn cầu, vì thế vấn đề đó phải được giải quyết trên quy mô toàn cầu. Chúng ta phải nỗ lực hơn nữa để hình thành nên các hiệp hội quốc tế giải quyết vấn đề nạn giải, cấp thiết này.

Sức mạnh của các quốc gia

Các thể chế chính trị và kinh tế đúng đắn không thể hoạt động nếu người dân không khoẻ mạnh và được giáo dục đầy đủ để tận dụng các lợi thế đó. Vì thế chúng ta đấu tranh chống đói nghèo và suy dinh dưỡng thông qua chương trình An ninh Lương thực, chương trình này cung cấp hàng hoá và trợ giúp lương thực khẩn cấp cho các nước đang phát triển gặp phải các cuộc khủng hoảng lương thực. Chúng ta hỗ trợ các nước nghèo hơn đầu tư vào người dân của họ, đặc biệt là trong lĩnh vực giáo dục.

Chúng ta cũng cố gắng thúc đẩy phát triển kinh doanh thông qua các chương trình như *Digital Freedom Initiative*, sáng kiến này giúp các doanh nghiệp, công ty nhỏ ở các nước đang phát triển có thể tiếp cận đầy đủ với công nghệ viễn thông và thông tin mới. Chúng tôi cũng đang tiến hành các dự án thí điểm về công nghệ thông tin ở Senegal, Indonesia, Peru, và Jordan. Nếu các dự án này hoạt động như mong muốn thì chúng tôi dự định có ít nhất 16 nước tham gia trong bốn năm tới.

Đặc biệt là chúng tôi coi thành công của các hệ thống bảo vệ sức khoẻ dân chúng và vệ sinh cơ bản như các điều kiện quan trọng hàng đầu cho sự phát triển, và nước sạch là trọng tâm của nhiệm vụ này. Dân số gia tăng và hoạt động kinh tế phát triển ở nhiều nơi trên thế giới đã làm cho hàng triệu người

gặp khó khăn hơn trong việc tiếp cận với các nguồn nước sạch. Quỹ Nhi đồng Liên Hợp Quốc ước tính rằng khoảng 6000 trẻ em chết mỗi ngày bởi các bệnh có liên quan đến nguồn nước, như bệnh tiêu chảy. Sáng kiến nước cho người nghèo của chúng ta sẽ đảm bảo rằng mọi người, đặc biệt là trẻ em có thể hy vọng có đủ nước sạch cho sinh hoạt. Với 970 triệu đôla vốn ban đầu, chúng ta sẽ cố gắng để có được ít nhất 1,6 tỷ đôla cho mục tiêu này.

Chúng ta đang đấu tranh chống lại nhiều căn bệnh khác. Cùng với Nhóm 8 nước công nghiệp phát triển (G8), một lần nữa chúng ta đã quyết tâm xoá bỏ bệnh bại liệt. Để thực hiện được mục đích này, nhóm G8 - với các nhóm cá nhân và cộng đồng - đã cam kết dành 3,48 tỷ đôla. Chúng ta cũng đang đấu tranh chống bệnh sốt rét, bệnh lao. Và chúng ta cũng đang chú trọng đến việc cải thiện hệ thống chăm sóc sức khoẻ cộng đồng toàn cầu, bởi vì, như bệnh dịch SARS đã cho thấy: các bệnh lây nhiễm không có biên giới.

Đặc biệt là chúng ta đang chống đại dịch HIV/AIDS. Tổng thống Bush xem cuộc chiến chống đại dịch này là một nhu cầu về đạo đức, nhưng ông cũng thấy được những thiệt hại mà HIV gây ra đối với sự phát triển. Các nạn nhân của căn bệnh này không chỉ là những người nhiễm bệnh mà toàn bộ các xã hội đó đều bị ảnh hưởng bởi thảm kịch này. Quỹ AIDS khẩn cấp của Tổng thống đã dành 15 tỷ đôla trong 5 năm để phòng tránh những trường hợp lây nhiễm mới, để điều trị cho hàng triệu người đã bị nhiễm, và để chăm sóc những đứa trẻ mồ côi. Dưới sự lãnh đạo của Tổng thống Bush, Mỹ đã dành nhiều hơn gấp đôi tổng số tiền từ thiện mà các chính phủ trên toàn thế giới dành cho cuộc đấu tranh chống AIDS.

Ở đây, việc đấu tranh chống lại bệnh tật như một phần trong chiến lược phát triển của chúng ta cũng không thể

tách rời với mục đích an ninh và chính trị. AIDS không chỉ là vấn đề về y học, và có tiền cũng không thể cứu chữa được căn bệnh này. Đó là một vấn đề có các căn nguyên về mặt xã hội, và các trở ngại về chính trị vẫn còn lớn ở một số nước. Thế giới của chúng ta sẽ kém an toàn hơn nếu như chúng ta không kiểm soát được tất cả các vấn đề này.

Bảo vệ môi trường

Để có được sự bền vững, phát triển phải là một quá trình mà đầu tư phải mang lại lợi nhuận, trồng trọt phải mang lại thu hoạch. Chúng ta tin tưởng sâu sắc vào sự quản lý tài nguyên thiên nhiên đúng đắn như mối quan hệ hữu cơ giữa các từ "conservation" (bảo toàn, duy trì) và "conservative" (bảo thủ). Đặc biệt là đó là một Tổng thống đảng Cộng hoà, Theodore Roosevelt, người đã đưa ra khái niệm hiện đại về sự bảo toàn gần một thế kỷ trước. Vì thế không ai ngạc nhiên khi chính quyền George W. Bush trong nhiệm kỳ thứ nhất đã đưa ra hay tham gia vào 20 chương trình thúc đẩy tăng trưởng bền vững lớn.

Chẳng hạn như năm 2002, trong suốt Hội nghị Thượng đỉnh về Phát triển bền vững ở Johannesburg, tôi đã đưa ra sáng kiến *Congo Basin Forest Partnership*. Chương trình đó là một liên minh giữa 13 chính phủ, 3 tổ chức quốc tế, và 10 nhóm xã hội dân chủ để bảo vệ khu rừng nhiệt đới lớn thứ hai thế giới. Chúng tôi muốn bảo vệ khu rừng đó vì nó đẹp và không thể thay thế được, nhưng cũng vì nó có khả năng mang lại cuộc sống cho hàng triệu người bởi nó là một nguồn tài nguyên thiên nhiên và du lịch quan trọng. Trong năm 2003, Tổng thống đã trình bày sáng kiến chống lại việc đốn gỗ bất hợp pháp. Những người vi phạm (những người chặt rừng và bán gỗ) đang gây tổn hại đến môi trường, đến việc buôn bán gỗ xẻ hợp pháp, và cả đến

người tiêu dùng, bởi chúng làm cho việc sử dụng đúng các nguồn tài nguyên khan hiếm trở nên khó khăn hơn nhiều. Chúng tôi đang tổ chức cho nước mình và những nước khác hành động nhằm chấm dứt hành vi xâm phạm môi trường và trộm cắp này.

Cũng tại Hội nghị thượng đỉnh thế giới năm 2002 về phát triển bền vững, Mỹ đã tham gia vào sáng kiến *Global Village Energy Partnership*. Hiệp hội cộng đồng - cá nhân này đã bắt đầu hoạt động chỉ với 70 thực thể, thì hiện nay bao gồm hơn 300 chính phủ, tổ chức quốc tế, doanh nghiệp và các nhóm xã hội dân chủ. Nó cũng có mục đích định hình nên chiến lược năng lượng khu vực và quốc gia làm cân bằng nhu cầu phát triển với các nguồn lực, và cũng đang bắt đầu mang lại kết quả. Chẳng hạn như, trong 6 tháng đầu năm 2004, USAID đã dùng hơn 7,2 triệu đôla giúp cho hơn một triệu người được tiếp cận với các loại năng lượng sạch, hiệu quả, có lợi cho sức khoẻ ở các khu vực không đáp ứng hay đáp ứng kém bởi các hệ thống phân bổ năng lượng hiện tại.

Chúng ta cũng cần phải tiết kiệm tốt hơn các nguồn tài nguyên biển cho sự phát triển bền vững, và để làm được như vậy thì chính quyền Bush đã giúp thành lập chương trình Nước Xanh (Blue Water) và Nước Trắng (White Water). Dự án này đã huy động hơn 3 triệu đôla để thành lập hay ủng hộ hơn một trăm hiệp hội nhằm quản lý hệ thống kinh tế biển và ven biển trong khu vực Caribe mở rộng.

Chúng ta sống trong một thế giới ở đó lợi ích riêng của chúng ta phụ thuộc vào việc đạt được lợi ích của những người khác. Các mục tiêu quan trọng về môi trường, như đảm bảo đa dạng sinh học, tác động đến mọi người dân ở tất cả các quốc gia. Vì thế chúng ta đã chia sẻ kinh nghiệm và công nghệ

của mình, và chúng ta cũng đã sử dụng tài sản của mình để giúp các nước khác tăng trưởng và phát triển. Bởi giúp đỡ các nước khác có nghĩa là chúng ta đang giúp chính mình.

Một nhiệm vụ cho tương lai

Mục tiêu của chúng ta là xoá bỏ đói nghèo. Tổng thống có một tầm nhìn rộng về cách để đạt được mục tiêu đó: cho phép phổ biến các hệ thống chính trị - nơi mà tiếp cận với các cơ hội là công bằng, và nơi dân chủ, các quy tắc luật cho phép người dân tự do sử dụng khả năng thiên phú của họ để đạt tới sự thịnh vượng. Và chúng ta có một chiến lược, chiến lược đó coi kinh tế, chính trị, và an ninh là ba bộ phận quan trọng - một chiến lược kết nối các biện pháp tăng trưởng, hoạt động với sự phát triển xã hội và quản lý môi trường đúng đắn.

Chúng ta có một mục tiêu, một tầm nhìn rộng, và một chiến lược, nhưng chúng ta cũng có những thứ khác tối quan trọng, đó là niềm tin vào khả năng của con người. Đặc biệt là, hầu hết mọi người đều không làm việc chỉ để trở nên giàu có; mà lao động của họ là một thể hiện của tình yêu thương. Họ làm việc để nuôi sống vợ chồng, con cái, cha mẹ, cháu chắt họ và đôi khi là cả ông bà, và các thành viên khác trong gia đình, bạn bè thân thiết. Khi chúng ta nhận ra sự thật cơ bản này, khi đó nó mang lại cả động cơ cao nhất cũng như hy vọng lớn nhất của chúng ta.

Khi Tổng thống Bush bắt đầu nhiệm kỳ thứ hai của mình, hiện nay Mỹ có một cơ hội chưa từng có để biến hy vọng của chúng ta thành hiện thực. Trong nhiều năm qua, người Mỹ đã nói với người dân trên toàn thế giới rằng chính phủ đại diện và các hệ thống thị trường là các nhân tố tốt nhất để mang lại sự thịnh vượng. Thông qua lời nói và việc

làm của chúng ta, chúng ta đã chứng tỏ rằng tôn trọng phẩm giá con người là trao quyền cho người dân, thúc đẩy họ mơ ước và làm việc để thực hiện các ước mơ đó.

Hiện nay, chỉ hơn 12 năm hay nhiều năm nữa sau Chiến tranh lạnh, nhiều người - những người tin vào các nguyên tắc này có thể hành động theo niềm tin của mình. Nhiều nguyên thủ quốc gia chấp nhận nguyên lý này. Nhiều xã hội đang theo đuổi tự do hơn. Nhưng công việc này quả thực không dễ dàng, kết quả không thể có nhanh chóng. Con đường cải cách và phát triển còn gặp nhiều trở ngại. Mỹ có một nhiệm vụ đặc biệt là giúp các nước vượt qua các khó khăn này, và chúng tôi đang làm như vậy thông qua các chính sách phát triển sáng tạo nhất từ khi thành lập USAID và việc đó vẫn sẽ tiếp tục. Đến năm 2006, trợ giúp của chính phủ Mỹ sẽ tăng gấp đôi so với năm 2000, và xu hướng đó vẫn tiếp tục tăng lên. Nếu như một nước kết hợp trợ giúp phát triển chính thức, nhập khẩu của Mỹ từ các nước nghèo hơn, và các khoản trợ cấp từ thiện tự nguyện từ các cá nhân và tổ chức, thì chỉ riêng Mỹ chiếm hơn 65% tổng số các hoạt động kinh tế của nhóm 7 nước kinh tế phát triển (G7).

Đúng vậy, phát triển là một công việc lớn, đó cũng là một công việc quan trọng. Điều quan trọng là liệu toàn cầu hoá có thể được thực hiện để phục vụ đầy đủ cho con người, theo những cách vẹn toàn, để mang lại một thế giới vừa thịnh vượng vừa ổn định. Chúng ta tin rằng có thể có một thế giới như vậy, và chúng ta quyết tâm đảm bảo cho kết quả đó, cho chính chúng ta và cho các nước khác ■

*Người dịch: Lê Thị Thu
Viện Nghiên cứu Châu Mỹ*

Nguồn: Foreign Policy, Jan / Feb 2005